

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

20 mei 1994

No. NBLF. 944095

Directie Natuur, Bos,
Landschap en Fauna

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste lid, van de richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979, inzake het behoud van de vogelstand, 79/409/EEG (Pb. EG L 103) worden de volgende gebieden aangewezen:
 - a. het op bijlage A van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Alde Feanen";
 - b. het op bijlage B van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Hamert";
 - c. het op bijlage C van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Lepelaarplassen";
 - d. het op bijlage D van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Meinweg";
 - e. het op bijlage E van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam "Zouweboezem".
2. De aanwijzingen, bedoeld in het eerste lid, gaan vergezeld van een toelichtende nota.

Artikel 2

Deze beschikking treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

's-Gravenhage, 20 mei 1994

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ,
(w.g.) drs. J.D. Gabor

- Toelichting -

Toelichting voor de Staatscourant

Artikel 4, eerste lid, van de richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979, inzake het behoud van de vogelstand, 79/409/EEG (Pb. EG L 103), bepaalt dat voor de leefgebieden van de in bijlage I van de richtlijn vermelde vogelsoorten speciale beschermingsmaatregelen getroffen worden, opdat deze soorten daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten.

De Lid-Statens dienen met name de naar aantal en oppervlakte voor de instandhouding van deze soorten meest geschikte leefgebieden als speciale beschermingszone aan te wijzen, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten behoeven. Gelijksoortige maatregelen dienen de Lid-Statens ingevolge artikel 4, tweede lid, van de richtlijn te nemen ten aanzien van de niet in bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogels.

Tot nog toe zijn in Nederland, in de periode 1986 t/m 1992, een dertiental gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. In het Meerjarenprogramma Natuur en Landschap 1992-1996 wordt de aanwijzing als speciale beschermingszone van de bovengenoemde vijf gebieden aangekondigd. Bij de onderhavige beschikking worden deze aangewezen. De in de beschikking genoemde kaarten en toelichtende nota's liggen ter inzage in de bibliotheek van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Bezuidenhoutseweg 73 te 's-Gravenhage.

Alde Feanen

Het gebied de "Alde Feanen" ligt in het zogenaamde lage midden van de provincie Friesland, in de gemeenten Boarnsterhim, Tytsjerksteradiel en Smallingerland. De oppervlakte beslaat circa 2.500 hectare. Het gebied vormt een van de weinige overgebleven restanten van een omvangrijk complex van laagveenmoerassen en petgatenlandschappen. In vroegere eeuwen besloeg dit complex noord-west Overijssel en het lage midden van Friesland. Internationaal gezien vormt het gebied een belangrijke schakel in het totaal van moerasgebieden in de Westeuropese laagvlakte.

In de "Alde Feanen" heeft zich een rijke broedvogelpopulatie gevestigd, waaronder zeldzame soorten als Geoorde fuut, Aalscholver, Roerdomp, Purperreiger en Zwarte stern. De hooi- en weilanden in het gebied kennen een zeer rijk geschakeerde broedvogelpopulatie van steltlopers en eendachtigen. Voorts is het gebied van belang als voedsel-, rust- en ruigebied voor ganzen, watervogels en steltlopers. Bestuur en beheer van de "Alde Feanen" zijn gericht op bescherming en behoud van de betekenis van dit gebied. Dit komt onder meer tot uiting in de status "als kerngebied" in het Natuurbeleidsplan (1990), de aanmelding als wetland, de aanwijzing van een deel van het gebied als beschermd natuurmonument op grond van de Natuurbeschermingswet, de aanwijzing van een deel van het gebied als reservaatgebied in het kader van de Relatienota, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en in het door "It Fryske Gea" gevoerde beheer.

Hamert

Het gebied de "Hamert" ligt in de provincie Limburg en behoort tot het grondgebied van de gemeente Bergen.

Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 1.460 ha, waarvan circa 870 ha in eigendom is van de stichting Het Limburgs Landschap en ca 500 ha in bezit is van de gemeente Bergen.

Als broedgebied is de "Hamert" voor vele soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. De "Hamert" heeft tevens een belangrijke functie als pleisterplaats voor o.a. water-, roof- en zangvogels.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als "kernegebied" deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de status van nationaal park in oprichting, de aanwijzing van een deel van het gebied als beheers- en/of reservaatgebied in het kader van de Relatienota en als natuurontwikkelingsgebied, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en het door de stichting Het Limburgs Landschap en de gemeente gevoerde beheer.

Lepelaarplassen

Het gebied de "Lepelaarplassen" ligt in de provincie Flevoland en behoort tot het grondgebied van de gemeente Almere. Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 350 ha en is in eigendom van de Staat der Nederlanden.

Als broedgebied zijn de "Lepelaarplassen" voor vele soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. De "Lepelaarplassen" hebben tevens een belangrijke functie als rust- en ruigebied voor ganzen en eendachtigen. In het voor- en najaar fungeert het gebied als pleisterplaats voor steltlopers.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als "kernegebied" deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de aanwijzing in 1989 als staatsnatuurmonument in het kader van de Natuurbeschermingswet, de planologische aanduiding in het bestemmingsplan en het door Stichting Flevolandschap gevoerde beheer.

Meinweg

Het gebied de "Meinweg" ligt in de provincie Limburg en behoort tot het grondgebied van de gemeente Roerdalen. Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 1.600 ha, waarvan circa 990 ha in eigendom is van de Staat der Nederlanden.

Als broedgebied is de "Meinweg" voor vele soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. De "Meinweg" heeft tevens een belangrijke functie als pleisterplaats voor o.a. Rietganzen en Kraanvogels.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied.

Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als "kerngebied" deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de status van nationaal park in oprichting, de aanwijzing van een deel van het gebied als beheers- en/of reservaatgebied in het kader van de Relatienota en als natuurontwikkelingsgebied, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en het door Staatsbosbeheer en de gemeente gevoerde beheer.

Zouweboezem

Het gebied de "Zouweboezem" ligt in de provincie Zuid-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeente Zederik. Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 140 ha en is grotendeel in eigendom van de Stichting Het Zuidhollands Landschap en de Staat der Nederlanden. Als broedgebied is de "Zouweboezem" voor een aantal soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. In het voor- en najaar fungeert het gebied als rust- en fourageergebied voor steltlopers.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als "kerngebied" deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de planologische aanduiding in het bestemmingsplan en het door de Stichting Het Zuidhollands Landschap gevoerde beheer.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ,
(w.g.) drs. J.D. Gabor

LNV

Regeling aanwijzing gebieden als speciale beschermingszone in kader van EG-Vogelrichtlijn

20 mei 1994/Nr. NBLF. 944095
Directie Natuur, Bos, Landschap en Fauna

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

Besluit:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste lid, van de richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979, inzake het behoud van de vogelstand, 79/409/EEG (Pb. EG L 103) worden de volgende gebieden aangewezen:

- het op bijlage A van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam 'Alde Feanen';
 - het op bijlage B van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam 'Hamert';
 - het op bijlage C van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam 'Lepelaarplassen';
 - het op bijlage D van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam 'Meinweg';
 - het op bijlage E van deze beschikking op kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam 'Zouweboezem'.
2. De aanwijzingen, bedoeld in het eerste lid, gaan vergezeld van een toelichtende nota.

Artikel 2

Deze beschikking treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

's-Gravenhage, 20 mei 1994.

De Staatssecretaris van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij,
J.D. Gabor.

Toelichting

Artikel 4, eerste lid, van de richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen van 2 april 1979, inzake het behoud van de vogelstand, 79/409/EEG (Pb. EG L 103), bepaalt dat voor de leefgebieden van de in bijlage I van de richtlijn vermelde vogelsoorten speciale beschermingsmaatregelen getroffen worden, opdat deze soorten daar waar zij nu voorkomen, kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten. De Lid-Staten dienen met name de naar aantal en oppervlakte voor de instandhouding van deze soorten meest geschikte leefgebieden als speciale beschermingszone aan te wijzen, waar bij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten behoeven.

Gelijkoortige maatregelen dienen de Lid-Staten ingevolge artikel 4, tweede lid, van de richtlijn te nemen ten aanzien van de niet in bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogels. Tot nog toe zijn in Nederland, in de periode 1986 t/m 1992, een dertiental gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. In het Meerjarenprogramma Natuur en Landschap 1992-1996 wordt de aanwijzing als speciale beschermingszone van de bovengenoemde vijf gebieden aangekondigd. Bij de onderhavige beschikking worden deze aangewezen. De in de beschikking genoemde kaarten en toelichtende nota's liggen ter inzage in de bibliotheek van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Bezuidenhoutweg 73 te 's-Gravenhage.

Alde Feanen

Het gebied de 'Alde Feanen' ligt in het zogenaamde lage midden van de provincie Friesland, in de gemeenten Boarnsterhim, Tytsjerksteradiel en Smalingerland. De oppervlakte beslaat circa 2500 hectare. Het gebied vormt een van de weinige overgebleven restanten van een omvangrijk complex van laagveenmoerassen en petgatenlandschappen. In vroegere eeuwen besloeg dit complex noord-west Overijssel en het lage midden van Friesland. Internationaal gezien vormt het gebied een belangrijke schakel in het totaal van moerasgebieden in de Westeuropese laagvlakte.

In de 'Alde Faenen' heeft zich een rijke broedvogelpopulatie gevestigd, waaronder zeldzame soorten als Geoorde fuut, Aalscholver, Roerdomp, Purperreiger en Zwarte stern. De hooi- en weilanden in het gebied kennen een zeer rijk geschakeerde broedvogelpopulatie van steltlopers en eendachtigen. Voorts is het gebied van belang als voedsel-, rust- en ruigebied voor ganzen, watervogels en steltlopers.

Bestuur en beheer van de 'Alde Feanen' zijn gericht op bescherming en behoud van de betekenis van dit gebied. Dit komt onder meer tot uiting in de status 'als kerngebied' in het Natuurbeleidsplan (1990), de aanmelding als wetland, de aanwijzing van een deel van het gebied als beschermd natuurmonument op grond van de Natuurbeschermingswet, de aanwijzing van een deel van het gebied als reservaatgebied in het kader van de Relatienota, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en in het door 'Itr Fryske Gea' gevoerde beheer.

Hamert

Het gebied 'Hamert' ligt in de provincie Limburg en behoort tot het grondge-

bied van de gemeente Bergen.

Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 1.460 ha, waarvan circa 870 ha in eigendom is van de stichting Het Limburgs Landschap en ca 500 ha in bezit is van de gemeente Bergen. Als broedgebied is de 'Hamert' voor vele soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. De 'Hamert' heeft tevens een belangrijke functie als pleisterplaats voor o.a. water-, roof- en zangvogels.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als 'kerngebied' deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de status van nationaal park in oprichting, de aanwijzing van een deel van het gebied als beheers- en/of reservaatgebied in het kader van de Relatienota en als natuurontwikkelingsgebied, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en het door de stichting Het Limburg Landschap en de gemeente gevoerde beheer.

Lepelaarplassen

Het gebied van 'Lepelaarplassen' ligt in de provincie Flevoland en behoort tot het grondgebied van de gemeente Almere. Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 350 ha en is in eigendom van de Staat der Nederlanden.

Als broedgebied zijn de 'Lepelaarplassen' voor vele soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. De 'lepelaarplassen' hebben tevens een belangrijke functie als rust- en ruigebied voor ganzen en eendachtigen. In het voor- en najaar fungeert het gebied als pleisterplaats voor steltlopers.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als 'kerngebied' deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de aanwijzing in 1989 als staatsnatuurmonument in het kader van de Natuurbeschermingswet, de planologische aanduiding in het bestemmingsplan en het door Stichting Flevolandschap gevoerde beheer.

Meinweg

Het gebied 'Meinweg' ligt in de provincie Limburg en behoort tot het grond-

gebied van de gemeente Roerdalen. Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 1600 ha, waarvan circa 990 ha in eigendom is van de Staat der Nederlanden.

Als broedgebied is de 'Meinweg' voor vele soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. De 'Meinweg' heeft tevens een belangrijke functie als pleisterplaats voor o.a. Rietganzen en Kraanvogels.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied.

Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als 'kerngebied' deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de status van nationaal park in oprichting, de aanwijzing van een deel van het gebied als beheers- en/of reservaatgebied in het kader van de Relatienota en als natuurontwikkelingsgebied, de planologische aanduidingen in streek- en bestemmingsplannen en het door Staatsbosbeheer en de gemeente gevoerde beheer.

Zouweboezem

Het gebied 'Zouweboezem' ligt in de provincie Zuid-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeente Zedrik. Het gebied heeft een oppervlakte van ongeveer 140 ha en is grotendeels

in eigendom van de Stichting Het Zuidhollands Landschap en de Staat der Nederlanden. Als broedgebied is de 'Zouweboezem,' voor een aantal soorten vogels van belang. Verschillende zeldzame en bedreigde soorten komen als broedvogel voor. In het voor- en najaar fungeert het gebied als rust en fourageergebied voor steltlopers.

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit komt ondermeer tot uiting in het feit dat het gebied als 'kerngebied' deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur van Nederland zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), de planologische aanduiding in het bestemmingsplan en het door de Stichting Het Zuidhollands Landschap gevoerde beheer.

*De Staatssecretaris van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij,*

TOELICHTING BIJ DE AANWIJZING VAN DE "ZOUWEBOEZEM" ALS SPECIALE
BESCHERMINGSZONE IN HET KADER VAN DE EG-VOGELRICHTLIJN

1. Inleiding

Het gebied "Zouweboezem" ligt in de provincie Zuid-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeente Zederik. De oppervlakte bedraagt circa 140 ha. Bijna 90 ha is in eigendom van een particuliere natuurbeschermingsorganisatie, te weten de Stichting Het Zuidhollands Landschap; de overige gronden zijn eigendom van particulieren (en, de A27, van de Staat der Nederlanden).

De Zouweboezem is een langgerekte boezem tussen de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden ten noorden van het dorp Meerkerk. Het gebied bestaat uit open water, waartoe gerekend het boezemkanaal de Oude Zederik en het zijkanaal de Nieuwe Zederik, rietland, griend en kleine oppervlakten grasland en boomgaard. De boezemlanden worden gekenmerkt door een dicht patroon van sloten.

De Zouweboezem vormt het leefgebied van tal van de in artikel 4, eerste lid, van de EG-Vogelrichtlijn genoemde soorten.

In deze toelichting zal vervolgens worden ingegaan op de vogelkundige waarden van de Zouweboezem, de begrenzing van het als speciale beschermingszone aangewezen gebied, het bestuur en beheer van de Zouweboezem en de gevolgen van de aanwijzing als speciale beschermingszone.

2. Vogelkundige waarden

In ornithologisch opzicht onderscheidt de Zouweboezem zich in de eerste plaats als broedgebied voor water- en moerasvogels. Zeldzame en/of karakteristieke soorten zijn onder andere Roerdomp, Purperreiger, Bruine kiekendief, Waterral, Porseleinhoen, Tureluur, Zwarte stern, Blauwborst, Snor en Sprinkhaanrietzanger. In de grienden worden tevens vogels aangetroffen van meer opgaande begroeiing, zoals Boomvalk, Koekoek, Bosuil, Tuinfluiter, Boomkruiper en Matkop.

Het gebied is voorts van belang als fourageergebied voor Aalscholver, Blauwe reiger en Visdief, naast de eerdergenoemde broedvogels. In de trektijd fungeert het gebied als pleister- en slaappleaats voor steltlopers en zwaluwen, waaronder Kemphaan, Tureluur, Watersnip, Bokje (incidenteel), Witgatje, Boerenzwaluw en Huiszwaluw. In de winter verblijven veel eenden in het gebied, waaronder Wilde eend, Krakeend, Pijlstaart, Wintertaling, Kuifeend en Tafeleend. Het rietland fungeert vanaf juni tot het invallen van de vorst als slaappleaats voor grote groepen spreeuwen,

waarvan de aantallen kunnen oplopen tot meer dan honderduizend exemplaren. Andere soorten die regelmatig als trekvogel of wintergast in het gebied worden waargenomen zijn onder andere Blauwe kiekendief, Visarend en Waterpieper.

De soorten van belang uit oogpunt van artikel 4, eerste lid, van de EG-Vogelrichtlijn, die vermeld staan in bijlage I van deze richtlijn (versie 1991), zijn onderstreept aangegeven.

3. Begrenzing

De begrenzing van de Zouweboezem als speciale beschermingszone is zo gekozen dat in landschappelijk en ecologisch opzicht een samenhangend geheel wordt gevormd.

Het gebied is gelegen tussen het gehucht Sluis in het noorden en het dorp Meerkerk in het zuiden. In principe wordt de begrenzing in oostelijke en westelijke richting gevormd door de kruin van de omringende boezemkaden. Bij de oostelijke boezemkade zijn tevens een aantal binnendijks gelegen dijklandjes in de begrenzing opgenomen. Ook het door de boezem grotendeels omsloten natuurontwikkelingsproject de "Hoge Boezem", in het noorden van het gebied, maakt deel uit van de speciale beschermingszone.

Voor de precieze begrenzing wordt verwezen naar de kaart behorende bij de aanwijzing als speciale beschermingszone.

4. Bestuur en beheer

Bestuur en beheer zijn gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de natuurwaarden, waaronder de vogelkundige waarden, van het gebied. Dit kan aan de hand van onderstaande punten worden geïllustreerd.

- De Zouweboezem maakt deel uit van de ecologische hoofdstructuur van Nederland, zoals aangegeven in het Natuurbeleidsplan (1990), waarbij het gebied is aangeduid als kerngebied. Het beleid ten aanzien van kerngebieden is gericht op het veiligstellen en vergroten van de bestaande natuurwaarden. Hiertoe wordt het gebied de Hoge Boezem o.a. ingericht ten behoeve van moeras- en watervogels.
- In het Structuurschema Groene Ruimte (Kabinetsstandpunt, 1993), is deze ecologische hoofdstructuur eveneens aangegeven.
- In het streekplan Zuid-Holland Oost (1987) is vrijwel de gehele boezem aangeduid als "natuurgebied". Delen van de boezemkaden zijn aangeduid als "agrarisch gebied" respectievelijk als "bestaand stads- en dorpsgebied". De Rijksweg A27 is aangeduid als "bestaande wegverbinding van de eerste orde". Bij de behandeling van de kernpunten van de regio Vijfheerlanden/Lingegebied is het noordelijk deel van de Zouweboezem aangegeven als "stiltegebied", behorend tot een groter gebied dat zich uitstrekt van Goudriaan tot nabij Lexmond.

- Door gemeentelijke herindeling zijn er op het gebied verschillende bestemmingsplannen van toepassing. Hierin is vrijwel de gehele boezem bestemd als "beschermde natuurgebied" respectievelijk als "natuurgebied" en als "gronden voor griend- en rietcultuur". De Oude Zederik en een aantal grote sloten zijn in enkele gevallen apart bestemd als "water". De westelijke boezemkade en de A27 zijn bestemd als "dijk- en wegbermen" en als "groenvoorziening".
- In het kader van de voorgenomen aanwijzing als beschermd natuurmonument (Meerjarenprogramma Natuur en Landschap 1992-1996) is door het Zuidhollands Landschap in samenwerking met de Directie Natuur, Bos, Landschap en Fauna van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een beheersvisie (1991) voor het gebied opgesteld. Het beheer zal worden gericht op het behoud van het karakteristieke boezemlandschap, op het behoud van biologisch waardevolle en voor het gebied kenmerkende vegetatietypen en op het behoud en ontwikkeling van broedbiotopen, fourageergebieden en rustplaatsen van zeldzame vogelsoorten die thuishoren in het gebied.

5. Andere gebruiksfuncties in het gebied

Naast de natuurfunctie vervult het gebied een functie ten behoeve van de waterhuishouding, het verkeer en de recreatie en een bescheiden functie ten behoeve van de landbouw, de riet- en griendteelt en de jacht en visserij.

De Zouweboezem vormt tezamen met het Merwedekanaal een waterstaatkundige eenheid, de Zederikboezem geheten, die door een sluis aan de Arkelse dam op de Linge en door een sluis bij Gorinchem op het Kanaal van Steenenhoek loost. Doordat het boezempeil sterk gereguleerd wordt zijn fluctuaties in de waterstand relatief gering. Het gebied fungeert tevens als bergboezem, aangezien het water van de Zouweboezem bij hoge waterstanden vrijelijk de boezemlanden in kan stromen.

Het terrein is niet vrij toegankelijk, behalve het openbare vaarwater van de Oude Zederik. Hier wordt met name in de zomermaanden druk gevaren met pleziervaartuigen. Op dit openbare vaarwater zijn de verbodsartikelen 21 en 24 I (motorvaarverbod en plankzeilverbod, gedurende het gehele jaar) van de Verordening Watergebieden en Pleziervaart Zuid-Holland van kracht. In het gebied is een groot aantal particuliere ligplaatsen en steigers aanwezig. In de beheersvisie is voorzien in een zonering van het recreatief medegebruik. Er wordt met name een concentratie van ligplaatsen beoogd. In het kader van eerdergenoemde verordening wordt ook een beleid gevoerd dat is gericht op het concentreren en/of verwijderen van steigers, beschoeiingen en andere kleinschalige aantastingen.

Rondom het gebied liggen verschillende openbare wegen en paden, waarop wandelroutes zijn uitgezet. Langs de oostelijke boezemkade is een aantal volkstuinen gelegen.

Het gebied wordt doorsneden door de Rijksweg A27 (Gorinchem - Utrecht).

Het gebruik van de particuliere graslandpercelen varieert van niets doen tot vrij intensief. De eerder gememoreerde beheersvisie staat voor deze gronden een beheer voor dat meer is aangepast aan de aanwezige en de potentiële natuurwaarden. Het gebruik van de boomgaarden is weinig intensief; van een bedrijfsmatige aanpak is geen sprake.

De griendteelt is economisch niet rendabel. Het huidig beheer dient daarom voornamelijk cultuurhistorische en landschappelijke waarden. De situatie is voor de rietteelt iets gunstiger, de meeste particuliere terreinen worden derhalve nog jaarlijks gemaaid. Het grootste deel van de rietlanden is in eigendom van het Zuidhollands Landschap. Hier is het beheer in de eerste plaats gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige natuurwaarden. De oppervlakte jaarlijks te maaien riet wordt thans teruggebracht ten behoeve van broedvogels die afhankelijk zijn van overjarig riet.

Op de terreinen van de het Zuidhollands Landschap wordt de jacht niet verhuurd. In de resterende circa 50 ha vindt plaatselijk jacht plaats op o.a. watervogels, zonder nadere beperkingen.

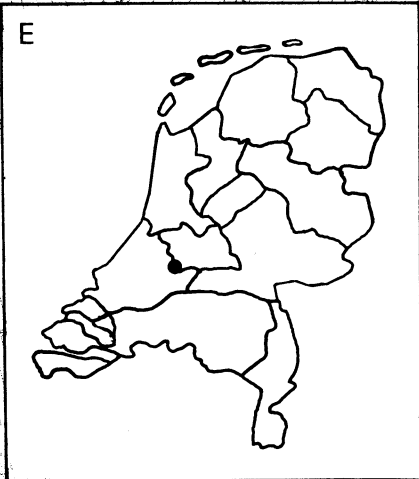
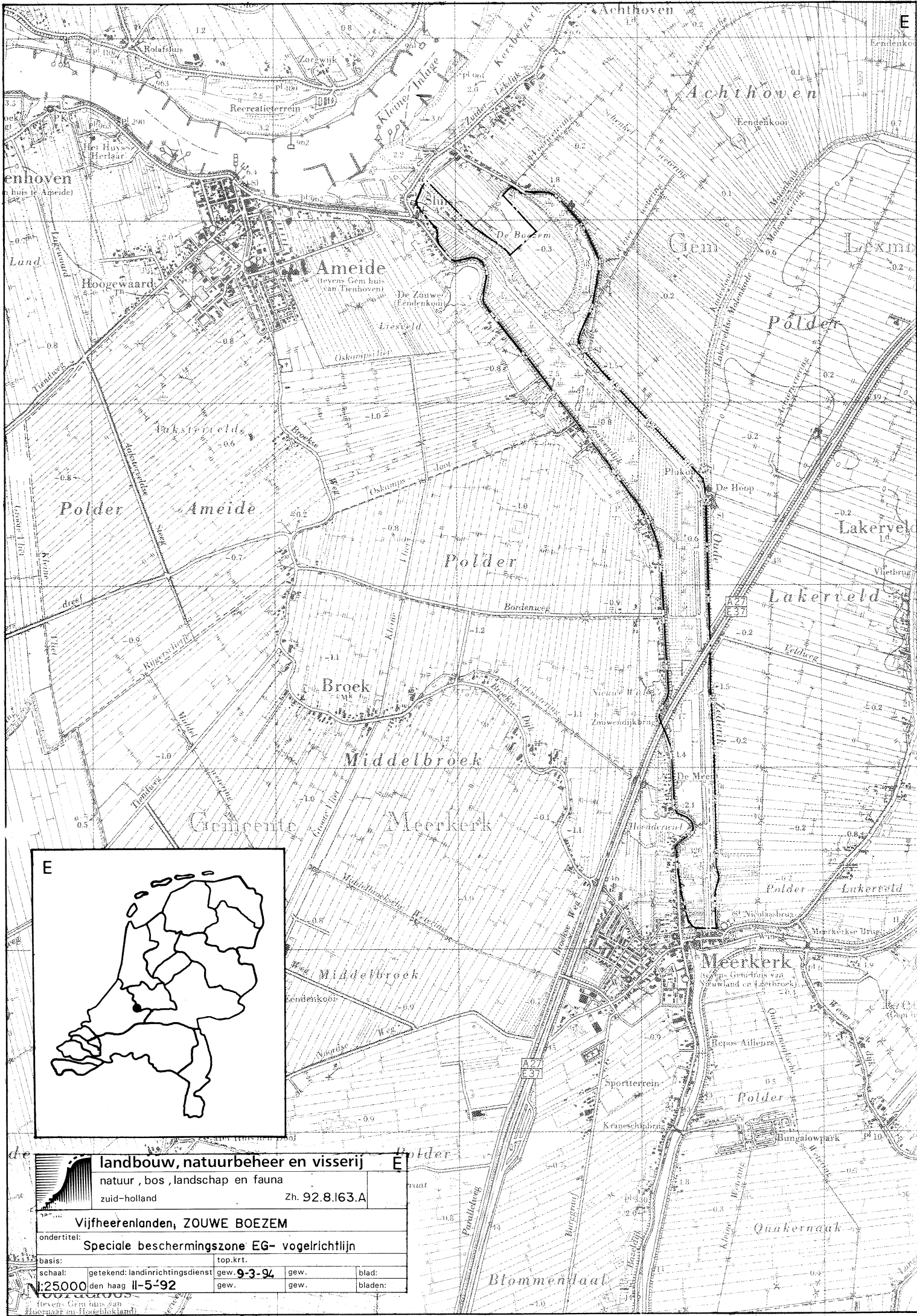
In het gebied zijn drie beroepsvissers actief. Het schubvisrecht is verhuurd aan een tweetal hengelsportverenigingen.

6. Gevolgen van de aanwijzing als speciale beschermingszone

De richtlijn van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, nr. 79/409/EEG, Pb. EG, no. L103, bepaalt terzake de speciale beschermingszones het volgende:

- Artikel 3, lid 2, sub a, verplicht de overheid tot het instellen van zones voor de bescherming, de instandhouding en het herstel van biotopen en leefgebieden van alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de lidstaten.
- Artikel 4 geeft een nadere uitwerking van de in artikel 3, lid 2, sub a, genoemde verplichting tot het instellen van de beschermingszones, waarbij met name prioriteit wordt gegeven aan de in Bijlage I van de EG-Vogelrichtlijn genoemde soorten (artikel 4, lid 1) en de migrerende soorten (artikel 4, lid 2).

- Artikel 4, lid 3, verplicht de overheid tot het toezenden aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen van alle nuttige gegevens, zodat zij de geëigende initiatieven kan nemen voor de coördinatie die nodig is om te bereiken dat de zones bedoeld in lid 1 enerzijds, en in lid 2 anderzijds, een samenhangend geheel vormen dat voldoet aan de eisen inzake bescherming van de soorten in de geografische zee- en landzone waar deze richtlijn van toepassing is.
- Artikel 4, lid 4, verplicht de overheid tot het nemen van passende maatregelen om vervuiling en verslechtering van de woongebieden in de in de leden 1 en 2 bedoelde beschermingszones te voorkomen, alsmede om te voorkomen dat de vogels aldaar worden gestoord, voor zover deze vervuiling, verslechtering en verstoring, gelet op de doelstellingen van dit artikel, van wezenlijke invloed zijn.
- Artikel 12, lid 1, verplicht de overheid om de drie jaar, te rekenen vanaf het verstrijken van de in artikel 18, lid 1, bedoelde termijn bij de Commissie een rapport in te dienen over de toepassing van de nationale maatregelen die krachtens de richtlijn zijn getroffen.

			
landbouw, natuurbeheer en visserij natuur, bos, landschap en fauna zuid-holland Zh. 92.8.163.A			
Vijfheerenlanden, ZOUWE BOEZEM			
ondertitel: Speciale beschermingszone EG- vogelrichtlijn			
basis:	getekend: landinrichtingsdienst	top.krt.	gew. 9-3-94
schaal: N:25000	den haag 11-5-92	gew.	gew.
		blad:	bladen:

NOOTBOUW (Bevens-Geni bus van Hoerner en Hoelschickland)